

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Pielęgniarstwo wielokulturowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Multicultural nursing
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o Zdrowiu
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Justyna Krysa
---	------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
Wykład	10	III	3
Ćwiczenia	20	III	

Wymagania wstępne	Wiedza zdobyta podczas studiów I stopnia z podstaw pielęgniarstwa, wiedza zdobyta podczas przedmiotu: pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Przygotowania studenta do realizacji opieki nad pacjentem pochodzącym z odmiennego kręgu kulturowego, rozwój kompetencji kulturowych, przygotowanie do pracy w wielokulturowych zespołach.
Kształtowanie postawy respektującej odmienność kulturową oraz odpowiedzialności za rozwój własnej profesji.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W_01	uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarzek;	A.W20.
W_02	Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;	A.W26.
W_03	teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;	A.W27.
W_04	kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;	A.W28.
W_05	różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w komunikacji międzykulturowej.	A.W29.
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U_01	wykorzystywać w pracy zróżnicowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych,	A.U17.

	etnicznych, religijnych i społecznych	
U_02	stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;	A.U18.
U_03	rozpoznawać kulturowe uwarunkowania żywieniowe i transfuzjologiczne;	A.U19.
U_04	uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;	A.U20.
W zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH absolwent potrafi:		
K_01	dokonywać krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	KS.1.
K_02	okazywać dbałość o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;	KS.3.
K_03	rozwiązywać złożone problemy etyczne związane z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywać priorytety realizacji określonych zadań;	KS.4.
K_04	ponosić odpowiedzialność za realizowane świadczenia zdrowotne.	KS.5.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład:

1. Prawa człowieka i poszanowanie różnorodności kulturowej w ochronie zdrowia.
2. Podstawowe pojęcia: kultura, pochodzenie etniczne, mniejszości etniczne i religijne, nierówność społeczna itp. oraz ich znaczenie dla praktyki pielęgniarstwa.
3. Wybrane modele/koncepcje teoretyczne pielęgniarstwa odnoszące się do opieki międzykulturowej (M. Leininger, J. Campinha-Bacote, L. Purnell).
4. Ocena kulturowa w praktyce pielęgniarstwa – koncepcje i narzędzia.

Ćwiczenia:

1. Kultura, zdrowie i choroba – przykłady różnorodnych podejść i implikacji dla praktyki pielęgniarstwa.
2. Wzorce werbalnej i niewerbalnej komunikacji interpersonalnej (uśmiech, cisza, kontakt wzrokowy, bariera językowa, granice dotyku).
3. Wzorce informowania pacjenta i jego rodziny o stanie zdrowia oraz pozyskiwania zgody na opiekę pielęgniarską.
4. Praktyki duchowe i religijne pacjentów odmiennych kulturowo.
5. Zabiegi higieniczne i różnice żywieniowe w procesie opieki pielęgniarstwa nad pacjentem pochodzącym z odmiennego kręgu kulturowego.
6. Odwiedziny i wsparcie rodziny pacjenta w procesie opieki wielokulturowej.
7. Różnice kulturowe w procesie opieki pielęgniarstwa nad pacjentem umierającym (kwestia procedury 'do not resuscitate', terapia przeciwbólowa).
8. Krwiolecznictwo w procesie opieki nad pacjentem odmiennym kulturowo (przypadek Świadców Jehowy).
9. Tansplantologia oraz inne procedury biomedyczne w różnych kulturach
10. Dylematy i konflikty wartości w procesie opieki nad pacjentem odmiennym kulturowo

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01- W_03	Wykład	Test	Kopia testu napisanego przez studenta
W_04- W_05	Wykład, ćwiczenia	Test, projekt	Kopia testu napisanego przez studenta, projekt w wersji pdf
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01- U_04	Ćwiczenia	projekt	projekt w wersji pdf
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01- K_04	Ćwiczenia	projekt	projekt w wersji pdf

VI. Kryteria oceny, wagi...

- aktywność studenta na ćwiczeniach wynikająca z wcześniejszego przygotowania się do tematyki ćwiczeń wskazanej przez nauczyciela w sylabusie oraz realizowanej podczas wykładów;
- opracowanie i prezentacja projektu wg kryteriów przygotowanych przez nauczyciela i przekazanych na pierwszych zajęciach;
- obecność na wykładach i ćwiczeniach;
- rozwiązanie testu końcowego na poziomie min. 60% (36 pytań testowych – test wielokrotnego wyboru, każda poprawna odpowiedź – 1 pkt). Ewentualna poprawa zaliczenia w formie testowej.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Krajewska-Kułak E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska E. (red.), <i>Problemy wielokulturowości w medycynie</i> , Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
2. Majda A., Ogórek-Tęcza B., Zalewska-Puchała J. <i>Pielęgniarstwo transkulturowe</i> , Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 (2021).
3. Krajewska-Kułak E. (red). <i>Pacjent odmienny kulturowo</i> . Wydawnictwo Naukowe SILVA RERUM, Poznań 2015.
4. Dobrowolska B., Gutysz-Wojnicka A., <i>Uwarunkowania kulturowe, religijne i etyczne opieki nad pacjentem na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii</i> , w: Dyk D, Gutysz-Wojnicka A. (red.), <i>Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki</i> . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
Literatura uzupełniająca
1. Fry S.T. Johnstone M.J., <i>Etyka w praktyce pielęgniarstwa. Zasady podejmowania decyzji etycznych</i> . Wydawnictwo Makmed, Lublin 2009.

2. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarek i położnych Rzeczypospolitej Polskiej, 2003.
3. Ustawa o zawodach pielęgniarstwa i położnej z dnia 15 lipca 2011 r. z późn. zmianami.
4. Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta z dnia 6 listopada 2008 z późn. zmianami.